

प्रश्नपुस्तिका

सामान्य ज्ञान, बुद्धिमापन व विषयाचे ज्ञान

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 100

वेळ : 1 (एक) तास

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
  - (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनात न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- परीक्षा-क्रमांक

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
  - (4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
  - (ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
  - (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
  - (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
  - (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच “उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील”.

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. खालील विधाने विचारात घ्या :

- अ. 25 जानेवारी हा दिवस राष्ट्रीय पर्यटन दिन म्हणून साजरा केला जातो.
 ब. 25 जानेवारी हा दिवस राष्ट्रीय मतदान दिन म्हणून साजरा केला जातो.
 वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

- (1) फक्त अ (2) फक्त ब
 (3) अ आणि ब (4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

- a. 25 January is celebrated as a National Tourism Day.
 b. 25 January is celebrated as a National Voters' Day.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) only a (2) only b
 (3) a and b (4) None of the above

2. भारताच्या मंगळयान मोहिमेचे मंगळाच्या पृष्ठभागावरील कोणत्या वायूचा शोध घेण्याचे उद्दिष्ट आहे ?

- (1) इथेन (2) मिथेन
 (3) ऑक्सीजन (4) कार्बन-डायऑक्साइड

India's Mars Orbiter Mission has an objective of detecting which gas on the surface of Mars ?

- (1) Ethane (2) Methane
 (3) Oxygen (4) Carbon-dioxide

3. योग्य क्रम लावा (भारताचे सरन्यायाधिश) :

- अ. पी. सदाशिवम ब. के.जी. बालकृष्णन
 क. एस.एच. कपाडिया ड. अल्लमास कबिर
 (1) ब, ड, क, अ (2) ड, ब, क, अ
 (3) क, ब, ड, अ (4) ब, क, ड, अ

Arrange in appropriate order (Chief Justices of India) :

- a. P. Sathasivam b. K.G. Balkrishnan
 c. S.H. Kapadia d. Altamas Kabir
 (1) b, d, c, a (2) d, b, c, a
 (3) c, b, d, a (4) b, c, d, a

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

4. भारतीय निवडणूक आयोगाने _____ आणि _____ यांना भारतात मतदारांचा सहभाग वाढवण्यासाठी 'राष्ट्रीय प्रतीक' म्हणून जाहीर केले.

(1) सचिन तेंडुलकर व राहुल द्रविड	(2) सानिया मिर्जा व सायना नेहवाल
(3) सायना नेहवाल व पी. सिंधू	(4) मेरी कोम व सायना नेहवाल

Election Commission of India has announced _____ and _____ as the 'National Icons' to help promote voter participation in India.

(1) Sachin Tendulkar and Rahul Dravid	(2) Sania Mirza and Saina Nehwal
(3) Saina Nehwal and P. Sindhu	(4) Mary Kom and Saina Nehwal

5. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते योग्य आहे ?

अ. डॉ. आत्माराम तर्खडकर यांची मुळगी, अन्नपूर्णा महाराष्ट्रातून विदेशी शिक्षणार्थ जाणारी पहीली महीला होती.

ब. डॉ. रखमाबाई अमेरिकेला जाऊन औषधक्षेत्रातील पदवी घेणारी पहीली महीला होती.

(1) केवळ अ योग्य आहे	(2) केवळ ब योग्य आहे
(3) अ व ब दोन्ही योग्य नाहीत	(4) अ व ब दोन्ही योग्य आहेत

Which of the following two statements is correct ?

a. Dr. Atmaram Tarkhadkar's daughter, Annapurna was the first lady from Maharashtra to go for foreign education.

b. Dr. Rakhmabai was the first woman to go to USA for a medical degree.

(1) Only a is correct	(2) Only b is correct
(3) Neither a nor b is correct	(4) Both a and b are correct

6. खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. भारतात 1652 मातृभाषा आहेत ज्यापैकी 33 भाषा अशा आहेत की ज्या एक लाखांपेक्षा अधिक लोक बोलतात असे मानले जाते.

ब. 2003 मध्ये 92व्या घटनादुरुस्तीद्वारे चार भाषांचा राज्यघटनेच्या 8व्या परिशिष्टान्त समावेश करण्यात आला.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहेत ?

(1) फक्त अ	(2) फक्त ब
(3) अ आणि ब	(4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

a. India is believed to have 1652 mother tongues of which 33 are spoken by people numbering over a lakh.

b. In 2003, four languages were added to the 8th schedule of the Constitution by the 92nd amendment ?

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) only a	(2) only b
(3) a and b	(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

7. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते योग्य आहे ?

अ. महाराष्ट्राच्या पश्चिमेकडे वाहणाऱ्या नद्यांचा क्रम उत्तरेकडून दक्षिणेकडे धमणगंगा, उल्हास, वैतरणा, वशिष्ठी, सावित्री आणि कार्ली असा आहे.

ब. भातसा व काळू उल्हास नदीच्या महत्वाच्या उपनद्या आहेत.

(1) केवळ अ योग्य आहे	(2) केवळ ब योग्य आहे
(3) अ व ब दोन्ही योग्य आहेत	(4) अ व ब दोन्ही योग्य नाहीत

Which of the following two statements is correct ?

a. From North to South the major westward flowing rivers of Maharashtra are Dhamanganga, Ulhas, Vaitarna, Vashisthi, Savitri and Karli.

b. Bhatsa and Kalu are the important tributaries of Ulhas river.

(1) Only a is correct	(2) Only b is correct
(3) Both a and b are correct	(4) Neither a nor b is correct

8. साहित्याचा नोबेल पुरस्कार मिळालेल्या श्रीमती अलिस मनरो या कोणत्या देशाच्या नागरिक आहेत ?

(1) कॅनडा	(2) ऑस्ट्रेलिया
(3) अमेरिका	(4) इंग्लंड

To which country does the winner of the 2013 Nobel Prize for Literature Ms. Alice Munro belong ?

(1) Canada	(2) Australia
(3) America	(4) England

9. ब्रिटनच्या पहिल्या महिला पंतप्रधान श्रीमती मागरेट थॅचर या कोणत्या राजकीय पक्षाच्या होत्या ?

(1) कॉन्झर्वेटीव्ह पार्टी	(2) लिबरल डेमोक्रेटिक पार्टी
(3) लेबर पार्टी	(4) रिपब्लिकन पार्टी

Britain's First Woman Prime Minister Ms. Margaret Thatcher belonged to which political party ?

(1) Conservative Party	(2) Liberal Democratic Party
(3) Labour Party	(4) Republican Party

10. कोणत्या देशांमध्ये 18 ते 70 या वयोगटातील नागरिकांना मतदान करणे सक्तीचे आहे ?

अ. अर्जेन्टिना	ब. पेरू
क. ब्राझिल	ड. कॅनडा
(1) फक्त अ, ब, ड	(2) फक्त अ, क, ड
(3) फक्त ब, क, ड	(4) फक्त अ, ब, क

In which countries is it compulsory for citizens between the age of 18 to 70 years to vote ?

a. Argentina	b. Peru
c. Brazil	d. Canada
(1) only a, b, d	(2) only a, c, d
(3) only b, c, d	(4) only a, b, c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

11. प्रारंभिक 200 संख्यांचे (1, 2, 3 ते 200) एकदा लेखन करण्यासाठी संगणकावरील संख्यांची बटने किती वेळा दाबावी लागतील ?

- (1) 491 (2) 492
(3) 493 (4) 494

How many times shall the keys of a computer have to be pressed in order to write first 200 counting numbers once i.e. 1, 2, 3 to 200 ?

- (1) 491 (2) 492
(3) 493 (4) 494

12. प्रश्न चिन्हाच्या जागी कोणते अक्षर येईल ?

4	2		6	3
2	P		R	1
2	?		T	5
3	3		2	2

- (1) R (2) F
(3) U (4) H

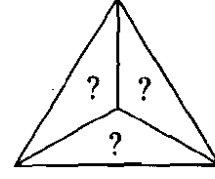
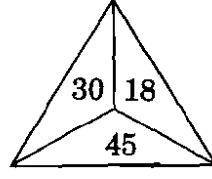
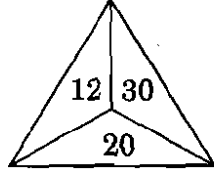
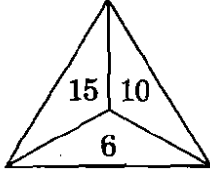
Which alphabet will replace the question mark ?

4	2		6	3
2	P		R	1
2	?		T	5
3	3		2	2

- (1) R (2) F
(3) U (4) H

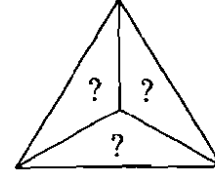
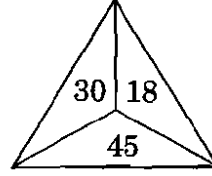
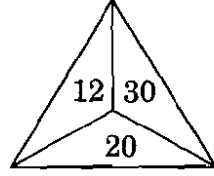
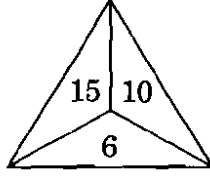
कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

13. आकृत्यांची मालिका दिलेली आहे. क्रमाने येणाऱ्या आकृतीतील संख्यांचा योग्य पर्याय निवडा.

- (1) 16, 45, 40 (2) 24, 60, 40
(3) 15, 30, 45 (4) 24, 45, 90

A series of figures is given. Select the correct alternative for next coming figure.

- (1) 16, 45, 40 (2) 24, 60, 40
(3) 15, 30, 45 (4) 24, 45, 90

14. गटात न बसणारी संख्या कोणती ?

अ. 83 ब. 73 क. 46 ड. 38

- (1) 73 (2) 83
(3) 38 (4) 46

Which number does **not** belong to the group ?

a. 83 b. 73 c. 46 d. 38

- (1) 73 (2) 83
(3) 38 (4) 46

15. जर $56 + 7 = 8$; $17 \times 5 = 22$; $19 \div 7 = 12$ आणि $9 - 6 = 54$, तर पुढील राशीची किंमत किती ?

$$121 \div 11 \times (891 + 11) + 9 - 3$$

- (1) 2783 (2) 2785
(3) 139 (4) 137

If $56 + 7 = 8$; $17 \times 5 = 22$; $19 \div 7 = 12$ and $9 - 6 = 54$, then what will be the value of $121 \div 11 \times (891 + 11) + 9 - 3$?

- (1) 2783 (2) 2785
(3) 139 (4) 137

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

16. प्रश्नार्थक चिन्हाने (?) दर्शविलेले पद वगळलेली एक अक्षरसमूह मालिका दिलेली आहे. हे वगळलेले पद दिलेल्या पर्यायांपैकी एक आहे. ते शोधा.

AGMSY; CIOUA; EKQWC; (?); IOUAG; KQWCI

(1) GMSYE	(2) FLRXD
(3) GLMXE	(4) GMSEY

There is a letter group series with one term missing as shown by (?). This term is given as one of the alternatives. Find this term.

AGMSY; CIOUA; EKQWC; (?); IOUAG; KQWCI

(1) GMSYE	(2) FLRXD
(3) GLMXE	(4) GMSEY

17. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते योग्य आहे ?

- अ. लक्ष्मी, सावित्री, वाराणशी ह्या महाराष्ट्रात घेतल्या जाणाऱ्या भाताच्या प्रजाती आहेत.
 ब. रत्न, रायभोग, काळीमूख ह्या महाराष्ट्रात घेतल्या जाणाऱ्या कापसाच्या प्रजाती आहेत.
(1) केवळ अ योग्य आहे	(2) केवळ ब योग्य आहे
(3) अ व ब दोन्ही योग्य आहेत	(4) अ व ब दोन्ही योग्य नाहीत

Which of the following two statements is correct ?

- a. Laxmi, Savitri, Varanashi are the varieties rice grown in Maharashtra.
 b. Ratna, Raibhog, Kalimucha are the varieties of cotton grown in Maharashtra.
(1) Only a is correct	(2) Only b is correct
(3) Both a and b are correct	(4) Neither a nor b is correct

18. एक घड्याळ प्रत्येक तासाला 5 सेकंद पुढे जाते. जर ते घड्याळ सोमवारी सकाळी 9:00 वाजता बरोबर लावले, तर ते घड्याळ त्यानंतर लगेच येणाऱ्या शनिवारी सकाळी 9:00 वाजता कोणती वेळ दाखवेल ?

(1) 9 वाजून 10 मिनिटे	(2) 10 वाजून 12 मिनिटे
(3) 8 वाजून 8 मिनिटे	(4) 9 वाजून 7 मिनिटे

A clock proceeds 5 seconds ahead every hour. If the clock is set correctly on Monday morning at 9:00 am, then what time will the watch display on the immediate coming Saturday at 9:00 am ?

(1) 9 Hr. 10 min.	(2) 10 Hr. 12 min.
(3) 8 Hr. 8 min.	(4) 9 Hr. 7 min.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

19. खालील व्यवस्थेचा अभ्यास करा.

7D5#AB1%K\$4EJF3*2HI@L6QU©9MT8W

या व्यवस्थेतील स्थानाच्या आधारावर खालील पाच पैकी चार, विशिष्ट प्रकारे समान असून एक वेगळा आहे. तो वेगळा शोधा.

a. K41	b. *HF	c. #B5
d. M8©	e. LQI	

(1) e	(2) d
(3) c	(4) b

Study the system.

7D5#AB1%K\$4EJF3*2HI@L6QU©9MT8W

On the basis of position in the above system, the four out of following five are the same in some way and one is different. Find the different one.

a. K41	b. *HF	c. #B5
d. M8©	e. LQI	

(1) e	(2) d
(3) c	(4) b

20. पाच अक्षर समूह दिलेले आहेत. त्यापैकी एक, विशिष्ट प्रकारे इतरांहून वेगळा आहे. तो वेगळा अक्षरसमूह शोधा.

a. LSNVE	b. BOQUR	c. QBEFK
d. HNLIV	e. FWGHZ	

(1) b	(2) c
(3) d	(4) e

There are five groups of letters. One of these groups is different from the rest in some way. Find the one which is different.

a. LSNVE	b. BOQUR	c. QBEFK
d. HNLIV	e. FWGHZ	

(1) b	(2) c
(3) d	(4) e

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

21. महाराष्ट्र राज्यातील पूर्ववाहिनी नद्यांनी किती टक्के क्षेत्र व्यापले आहे ?

- (1) 65% (2) 69% (3) 75% (4) 81%

What percentage of area is covered by east flowing rivers in Maharashtra ?

- (1) 65% (2) 69% (3) 75% (4) 81%

22. ब्रम्हगिरी पर्वतातुन उगम पावून पूर्वेकडे 1450 किमी वाहत जाऊन बंगालच्या उपसागराला खालील पैकी कोणती नदी मिळते ?

- (1) तापी (2) नर्मदा (3) कृष्णा (4) यापैकी एकही नाही

Which of the following rivers originating from Brahmagiri mountain flows 1450 km towards east and joins the Bay of Bengal ?

- (1) Tapi (2) Narmada (3) Krishna (4) None of the above

23. जोड्या लावा :

टेकड्या	जिल्हा
A. गलना	I. गोंदिया
B. दारकेसा	II. नागपूर
C. चिरोली	III. धुळे
D. गरमसुर	IV. गडचिरोली
A B C D	
(1) I III II IV	
(2) III I IV II	
(3) II IV III I	
(4) IV II I III	

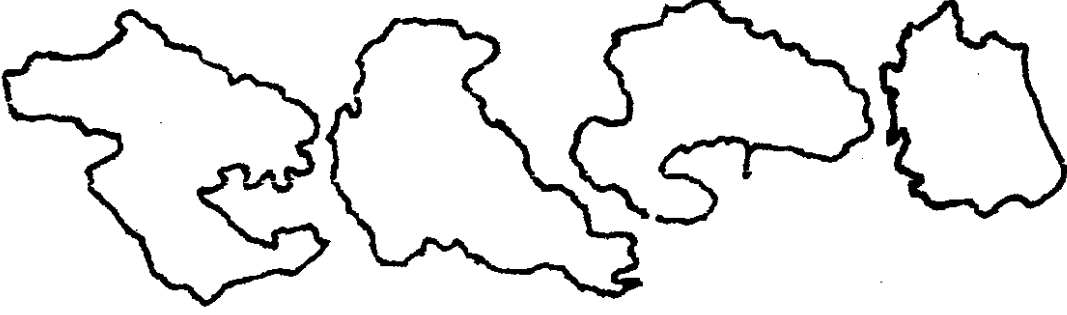
Match the following :

Hills	District
A. Galna	I. Gondia
B. Darkesa	II. Nagpur
C. Chiroli	III. Dhule
D. Garmsur	IV. Gadchiroli
A B C D	
(1) I III II IV	
(2) III I IV II	
(3) II IV III I	
(4) IV II I III	

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

24. खालील आकृतीत महाराष्ट्र राज्यातील चार जिल्ह्यांचे नकाशे दाखवले आहेत.

खालील पैकी कोणता क्रम डावीकडून उजवीकडे बरोबर आहे ?

- (1) यवतमाळ, ठाणे, पुणे, अहमदनगर
- (2) ठाणे, पुणे, यवतमाळ, अहमदनगर
- (3) अहमदनगर, पुणे, यवतमाळ, ठाणे
- (4) ठाणे, अहमदनगर, यवतमाळ, पुणे

In the following diagram maps of four districts in Maharashtra are shown.

Which of the following sequences from left to right is correct ?

- (1) Yavatmal, Thane, Pune, Ahmadnagar
- (2) Thane, Pune, Yavatmal, Ahmadnagar
- (3) Ahmadnagar, Pune, Yavatmal, Thane
- (4) Thane, Ahmadnagar, Yavatmal, Pune

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

25. महाराष्ट्रात डोलोमाइट खालील पैकी कोणत्या जिल्ह्यात आढळतो ?

(1) अमरावती – अकोला	(2) यवतमाळ – रत्नागिरी
(3) भंडारा – जळगाव	(4) नागपूर – नांदेड

In which of the following districts of Maharashtra Dolomite is found ?

(1) Amravati – Akola	(2) Yavatmal – Ratnagiri
(3) Bhandara – Jalgaon	(4) Nagpur – Nanded

26. पुढीलपैकी कोणत्या वृत्तपत्राचा गोविंद विठ्ठल कुंटे यांच्याशी संबंध **नाही** ?

(1) प्रभाकर	(2) ज्ञानोदय
(3) धूमकेतु	(4) ज्ञानदर्शन

Which of the following newspapers is **not** associated with Govind Vitthal Kunte ?

(1) Prabhakar	(2) Jnanoday
(3) Dhumketu	(4) Jnanadarshan

27. वि.रा. शिंदे यांनी अस्पृशांच्या उन्नतीसाठी कार्य करणाऱ्या निर्णय _____ ह्या _____ मधील ठीकाणी अस्पृशांच्या सभेला हजर राहिल्यानंतर घेतला.

(1) भिंगार, अहमदनगर
(2) वडाळा, मुंबई
(3) पन्हाळा, कोल्हापूर
(4) चेंबूर, मुंबई

V.R. Shinde decided to work for the upliftment of the untouchables after attending a meeting of the untouchables at _____ in _____ .

(1) Bhingar, Ahmadnagar
(2) Wadala, Mumbai
(3) Panhala, Kolhapur
(4) Chembur, Mumbai

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

28. “1857 ची घटना स्वातंत्र्ययुद्ध नव्हते” हे _____ यांनी म्हंटले आहे.

(1) एन.आर. फाटक	(2) के.एम. पणिकर
(3) डॉ. ताराचंद	(4) जवाहरलाल नेहरू

“The event of 1857 was not a war of Independence” said _____ .

(1) N.R. Phatak	(2) K.M. Panikkar
(3) Dr. Tarachand	(4) Jawaharlal Nehru

29. _____ विद्यापीठाने शाहू महाराजांचा सन्मान त्यांच्या शिक्षण व कृषि क्षेत्रातील कार्यासाठी आजीव सभासदत्व व डॉक्टर ऑफ लॉज ही मानद पदवी देऊन केला.

(1) कोलंबीया	(2) केंब्रिज
(3) मुंबई	(4) पुणे

_____ University honoured Shahu Maharaj by conferring on him Life Membership and the honorary degree of Doctor of Laws for his work in the field of Agriculture and Education.

(1) Columbia	(2) Cambridge
(3) Mumbai	(4) Pune

30. खालील पैकी कोणती व्यक्ती/कोणत्या व्यक्ती महाराष्ट्रातील भूमीगत चळवळीशी संबंधित **नव्हती/नव्हत्या** ?

अ. एस.एम. जोशी	ब. एन.जी. गोरे
क. शिरूभाऊ लिमये	ड. एन.एम. लोखंडे
(1) अ आणि क	(2) ब आणि ड
(3) फक्त क	(4) फक्त ड

Who from amongst the following did **not** belong to the underground movement in Maharashtra ?

a. S.M. Joshi	b. N.G. Gore
c. Shirubhau Limaye	d. N.M. Lokhande
(1) a and c	(2) b and d
(3) only c	(4) only d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

31. संविधान सभेच्या उद्घाटन सत्रामध्ये अध्यक्षानी कोणत्या देशांच्या सदिच्छा संदेशाचे वाचन केले होते ?

- अ. संयुक्त राज्य अमेरिका
- ब. यू.एस.एस.आर.
- क. चीन प्रजासत्ताक
- ड. ऑस्ट्रेलियाचे सरकार

(1) अ, ब, ड

(2) अ, क, ड

(3) अ, ब, क

(4) ब, क, ड

The messages of goodwill of which countries were read by Chairman at the Inaugural session of the Constituent Assembly ?

- a. United States of America
- b. USSR
- c. Republic of China
- d. Government of Australia

(1) a, b, d

(2) a, c, d

(3) a, b, c

(4) b, c, d

32. खालील विधाने विचारात घ्या :

- अ. 1983 केंद्र सरकारने केंद्र-राज्य संबंधांसंदर्भात आर.एस. सरकारीया यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोग नेमला.
- ब. 2007 मध्ये केंद्र सरकारने न्या. मदन मोहन पंछी यांच्या अध्यक्षतेखाली केंद्र-राज्य संबंधांचा आढावा घेण्यासाठी आयोग नेमला.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/त ?

(1) फक्त अ

(2) फक्त ब

(3) अ आणि ब

(4) यापैकी नाही

Consider the following statements :

- a. Under the chairmanship of R.S. Sarkaria, a Commission was appointed by the central government for center-state relations in 1983.
- b. In 2007 central government appointed a Commission under the chairmanship of Justice Madan Mohan Panchi to review the center-state relations.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) only a

(2) only b

(3) a and b

(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

33. जोड्या लावा (मार्गदर्शक तत्वे) :

‘अ’

- A. ग्राम पंचायत
- B. समान नागरी संहिता
- C. काम करण्याचा अधिकार
- D. गो हत्या प्रतिबंध

‘ब’

- I. अनुच्छेद 41
- II. अनुच्छेद 44
- III. अनुच्छेद 48
- IV. अनुच्छेद 40

	A	B	C	D
(1)	IV	II	III	I
(2)	IV	I	II	III
(3)	IV	II	I	III
(4)	I	II	III	IV

Match the pairs (The Directive Principles) :

‘A’

- A. Village Panchayat
- B. Uniform Civil Code
- C. Right to Work
- D. Prohibition of Slaughter of Cows

‘B’

- I. Article 41
- II. Article 44
- III. Article 48
- IV. Article 40

	A	B	C	D
(1)	IV	II	III	I
(2)	IV	I	II	III
(3)	IV	II	I	III
(4)	I	II	III	IV

34. योग्य क्रम निवडा :

अ. भारताच्या सार्वभौमत्वाचे रक्षण करणे

ब. सार्वजनिक संपत्तीचे संरक्षण करणे

क. नैसर्गिक पर्यावरणाचे रक्षण करणे

ड. संविधानाचा सन्मान करणे

(1) अ, ड, क, ब

(2) ड, अ, क, ब

(3) ड, ब, अ, क

(4) ड, अ, ब, क

Select appropriate order :

a. To protect sovereignty of India

b. To safeguard public property

c. To protect natural environment

d. To respect the constitution

(1) a, d, c, b

(2) d, a, c, b

(3) d, b, a, c

(4) d, a, b, c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

35. जोड्या लावा (संविधान सभेच्या समित्या व त्याचे अध्यक्ष) :

‘अ’

‘ब’

A. संघ अधिकार समिती	I. जे.बी. कृपलानी
B. वित्त व स्टाफ समिती	II. एच.सी. मुखर्जी
C. अल्पसंख्याक उपसमिती	III. राजेन्द्र प्रसाद
D. मूलभूत अधिकार उपसमिती	IV. जवाहरलाल नेहरू

	A	B	C	D
(1)	I	IV	II	III
(2)	I	II	III	IV
(3)	IV	III	II	I
(4)	IV	II	III	I

Match the pairs (Committees of Constituent Assembly and its Chairman) :

‘A’

‘B’

A. Union Powers Committee	I. J.B. Kripalani
B. Finance and Staff Committee	II. H.C. Mukherjee
C. Minorities Sub-committee	III. Rajendra Prasad
D. Fundamental Rights Sub-committee	IV. Jawaharlal Nehru

	A	B	C	D
(1)	I	IV	II	III
(2)	I	II	III	IV
(3)	IV	III	II	I
(4)	IV	II	III	I

36. राज्यघटनेने मूलभूत हक्कांच्या अंमलबजावणीसाठी निदेश (writs) जारी करण्याचे अधिकार _____ दिलेले आहेत.

- (1) सर्वोच्च न्यायालयास कलम 32 अन्वये
- (2) उच्च न्यायालयास कलम 226 अन्वये
- (3) सर्वोच्च न्यायालय कलम 32 अन्वये आणि उच्च न्यायालय कलम 226 अन्वये असे दोघांनाही
- (4) कोणतेही न्यायालयास किंवा अधिकरणास

The power of issuing writs for enforcement of the Fundamental Rights is given by the Constitution to the _____.

- (1) Supreme Court under Article 32 only
- (2) High Court under Article 226 only
- (3) Both Supreme Court under Article 32 and High Courts under Article 226
- (4) Any court or tribunal

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

37. भारतीय संघराज्य व्यवस्था स्वीकारण्या मागचा उद्देश खालील पैकी कोणता आहे ?

- (1) सत्ता विभाजन
- (2) पक्षविरहीत लोकशाही
- (3) न्यायालयीन स्वातंत्र्य
- (4) लोकशाही विकेंद्रीकरण

Which of the following was the object of India to accept the federal system ?

- (1) Separation of Powers
- (2) Partyless Democracy
- (3) Independence of Judiciary
- (4) Democratic decentralization

---

38. राज्यघटनेने प्रशासकीय आणि वैधानिक एकता राखण्यासाठी खालील तत्वांचा स्वीकार केला आहे :

- अ. एकेरी न्यायव्यवस्था
  - ब. मूलभूत नागरी व फौजदारी कायद्याबाबत समानता
  - क. समान अखिल भारतीय सेवा
- (1) अ, क
  - (2) अ, ब
  - (3) ब, क
  - (4) वरील सर्व

The Constitution adopts the following means to maintain administrative and legislative unity :

- a. A Single Judiciary
  - b. Uniformity in fundamental laws, civil and criminal
  - c. Common all India services
- (1) a, c
  - (2) a, b
  - (3) b, c
  - (4) All of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

39. भारतातील राष्ट्रपतीद्वारे होणारी राज्यपालाची निवड पद्धत कोणत्या देशाकडून स्वीकारली आहे ?

- (1) कॅनडा
- (2) ऑस्ट्रेलिया
- (3) यू.एस्.ए.
- (4) वरीलपैकी एकही नाही

The system of appointing a Governor by the President in India has been adopted from which country ?

- (1) Canada
- (2) Australia
- (3) U.S.A.
- (4) None of the above

40. भारतातील सांसदीय शासनपद्धती संदर्भात खालील पैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?

- अ. राष्ट्रपती हा संसदेचा अविभाज्य अंग आहे.
- ब. तो पंतप्रधान आणि त्याच्या सल्ल्याने इतर मंत्र्यांची नियुक्ती करतो.
- क. राष्ट्रपतींची मर्जी असेपर्यंत मंत्री आपल्या पदावर राहू शकतात.
- ड. मंत्रीमंडळ राष्ट्रपतींना व्यक्तिगत रीत्या जबाबदार असते.

- (1) अ, ब, क
- (2) ब, क, ड
- (3) अ, क, ड
- (4) अ, ब, ड

Which of the following statements with regard to the parliamentary system in India are correct ?

- a. The President is an integral part of the parliament.
- b. He appoints the Prime Minister and on his advice the other Ministers.
- c. The Ministers hold office during the pleasure of the President.
- d. The Council of Ministers is individually responsible to the President.

- (1) a, b, c
- (2) b, c, d
- (3) a, c, d
- (4) a, b, d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

41. माहिती अधिकार अधिनियम, 2005, हा असा आहे किंवा असे अधिकार प्रदान करतो : (एक निवडा)

- (1) मूलभूत अधिकार (F.R.)
- (2) कॉमन लॉ अधिकार
- (3) कायद्याने ठरवलेले शुद्ध (Pure) व सामान्य (Simple) अधिकार
- (4) “गुप्तता चा अधिकार” याचे रक्षण करणारा कायदा

The Right to Information Act, 2005 is and/or confers _____. (select one)

- (1) Fundamental Rights
- (2) Common Law Rights
- (3) Statutory Rights Pure and Simple
- (4) The Act to protect Right to Privacy

---

42. नेशनल एच.आर. कमिशन Vs. स्टेट ऑफ अरुणाचल प्रदेश (1964) केस, जी “चकमा केस” नावानेहि ओळखली जाते, कोणत्या विषयाशी संबंधित आहे ? (एक निवडा)

- (1) धार्मिक समुहाचा हक्क
- (2) भारतीय नागरिकांचा हक्क
- (3) नागरिकेतरांचा (Non-citizens) हक्क
- (4) बंदिवांनांचा (Prisoners) हक्क

The National H.R. Commission Vs. State of Arunachal Pradesh (1964), case, also known as “chakma case”, deals with _____. (select one)

- (1) Rights of Religious Groups
- (2) Rights of Indian Citizens
- (3) Rights of Non-Citizens
- (4) Rights of Prisoners

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

43. सर्वोच्च न्यायालयाने “माहिती अधिकार” चा अर्थ सांगितला (Interpreted) व असा निकाल दिला (Held) की तो अधिकार संविधानातील ठराविक आर्टिकलमध्ये सामाविष्ट आहे. ते आर्टिकल कोणते ? (एक निवडा)

- (1) आर्टिकल 19
- (2) आर्टिकल 19(2)
- (3) आर्टिकल 19(1)(अ)
- (4) आर्टिकल 19(1)(ग)

The SC interpreted the Right to Information and held that it is enshrined in the Constitution under _____. (select one)

- (1) Article 19
- (2) Article 19(2)
- (3) Article 19(1)(a)
- (4) Article 19(1)(g)

44. “माहितीचा अधिकार तसेच पर्यावरणाचे व मानवीआरोग्याचे रक्षण करण्यासाठी असलेला सामाजिक सहभाग-अधिकार हे संविधानाच्या अनुच्छेद (आर्टिकल) 21 (एकवीस) मध्ये समाविष्ट आहेत.” हा निकाल सर्वोच्च न्यायालयाने खालील पैकी कोणत्या केसमध्ये दिला आहे ? (एक निवडा)

- (1) एस्.पी. गुप्ता वि. यु.ओ.आय्., ए.आय्.आर्. 1982 एस्.सी. 149.
- (2) रिसर्च फाँडेशन फॉर सायन्स, टेक्नॉलॉजी अँड नॅचरल रिसोर्स पॉलिसी वि. यु.ओ.आय्., जे.टी. 2007(11) एस्.सी. 49.
- (3) पीपल्स युनियन ऑफ सिव्हिल लिबर्टीज (पी.यु.सी.एल्.) वि. यु.ओ.आय्., ए.आय्.आर्. 2003 एस्.सी. 2363
- (4) यु.ओ.आय्. वि. असोशिएशन ऑफ डेमॉक्रॅटिक रिफॉर्मस्, ए.आय्.आर्. 2002 एस्.सी. 2112.

“The Right to Information and Community Participation for protection of Environmental and Human Health is also a Right which flows from Art. 21 of the Constitution.” In which one of the following cases the SC has held the afore-said principle ?

- (1) S.P. Gupta Vs. U.O.I., AIR 1982 SC 149.
- (2) Research Foundation for Science, Technology and Natural Resource Policy Vs. U.O.I., JT 2007 (11) SC 49.
- (3) People's Union of Civil Liberties (PUCL) Vs. U.O.I. AIR 2003 SC 2363.
- (4) U.O.I. Vs. Association of Democratic Reforms, AIR 2002 SC 2112.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

45. खालील पैकी कोणत्या एका केसमध्ये सर्वोच्च न्यायालयाने “माहिती अधिकार” चा अर्थ सांगितला (Interpreted) व अधोरेखित केला (Highlighted) ? (एक निवडा)

(1) पीपल्स युनियन ऑफ सिव्हिल लिबर्टीज आणि अदर्स

Vs.

यु.ओ.आय्.

(2) सुरूप सिंग नाईक Vs. गव्हर्नमेंट ऑफ महाराष्ट्र, 2007

(3) डॉ. अरविंद कुमार शर्मा Vs. चीफ व्हिजिलन्स कमिशन, यु.ओ.आय्. अँड अदर्स

(4) वैशाली कच्छवाह Vs. द्वारका प्रसाद जैस्वाल, ए.आय्.आर्. 2006, एम्.पी.

For the first time, the SC interpreted and highlighted the meaning of Right to Information in the case of _____. (select one)

(1) People's union of Civil Liberties and Ors.

Vs.

U.O.I.

(2) Surup Singh Naik Vs. Govt. of Maharashtra, 2007

(3) Dr. Arvind Kumar Sharma Vs. Chief Vigilance Commission, U.O.I. and Ors.

(4) Vaishali Kacchavah Vs. Dwarka Prasad Jaiswal, AIR, 2006, M.P.

46. वेबपेजमधील असा शब्द ज्यावर क्लिक केले की तो दुसरे पान उघडतो. त्या शब्दाला खालील पैकी काय म्हणतात ?

(1) रेफरन्स (Reference)

(2) अँकर (Anchor)

(3) URL

(4) हायपरलिंक

A word in a webpage that, when clicked opens another document. That word is called as

(1) Reference

(2) Anchor

(3) URL

(4) Hyperlink

47. कुठली आज्ञा (command) संगणक जाळ्यासोबतचीजोडणी तपासण्याकरिता वापरतात ?

(1) जोडणे

(2) जोडणी-तपासणे

(3) पिंग

(4) पिकअप

Which command is used to check the network connectivity with computer ?

(1) Connect

(2) Check-connection

(3) Ping

(4) Pick-up

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

48. www.mpsconline.gov.in हे कशाचे उदाहरण आहे ?

(1) इंटरनेट	(2) वेबपेज
(3) URL	(4) HTML

www.mpsconline.gov.in is an example of

(1) Internet	(2) Webpage
(3) URL	(4) HTML

49. 'डाटा कम्युनिकेशन रेट' हा कसा मोजतात ?

(1) डेसिबल्स	(2) हर्ट्स (Hertz)
(3) मायक्रॉन (Micron)	(4) बीट्स पर सेकंद (bits per second)

'Data Communication Rate' is measured in

(1) Decibels	(2) Hertz
(3) Micron	(4) Bits per second

50. खालील पैकी कोणता पर्याय संगणक विषाणू (virus) बाबत खरा आहे ?

- अ. व्हायरस फक्त माइक्रोसॉफ्ट विंडोला (Microsoft Window System) इजा पोहचवतो.
 ब. व्हायरस लपलेल्या किंवा वाचू शकणाऱ्या (read only) फाइल बदलतो.
 क. व्हायरस फक्त डिस्क किंवा ई-मेल मार्फत पसरतो.
 ड. व्हायरस हार्डवेअर ला इजा पोहचवत नाही.

(1) अ आणि ब	(2) ब आणि क
(3) ब आणि ड	(4) अ आणि ड

Which option is true about computer-virus ?

- a. Virus can infect only Microsoft Window System.
 b. Virus can modify "hidden" or "read only" file.
 c. Virus spreads only on disk or e-mail.
 d. Virus cannot infect Hardware.

(1) a and b	(2) b and c
(3) b and d	(4) a and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

51. वेअरेबल संगणकचे (Wearable Computer) उदाहरण आहे

- (1) लॅपटॉप
- (2) गुगल-ग्लास
- (3) हुशार दुरध्वनी
- (4) वरील सर्व पर्याय

Example of Wearable Computer is

- (1) Laptop
- (2) Google-Glass
- (3) Smart phone
- (4) All the above options

---

52. विसंगत फाइलचा प्रकार ओळखा :

(1) बीटमॅप	(2) जे.पी.ई.जी.
(3) जि.आय्.एफ.	(4) डॉक

Find the odd-man out :

(1) Bitmap	(2) JPEG
(3) GIF	(4) DOC

---

53. ऑफलाईन उपकरण म्हणजे

- (1) जे उपकरण सीपीयुला जोडले नाही
- (2) जे उपकरण सीपीयुला जोडले आहे
- (3) डायरेक्ट एक्सेस साठवणूक उपकरण
- (4) इनपुट-आउटपुट उपकरण

An Offline Device means

- (1) a device which is not connected to CPU
- (2) a device which is connected to CPU
- (3) a direct access storage device
- (4) an Input-Output device

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

54. भारत सरकारचे माहिती आणि दळणवळण तंत्रज्ञान विभाग बरेच प्रकल्प सुरू केलेल्या पैकी एक प्रकल्प हा इधन्वंतरी आहे. हा प्रकल्प कोणत्या अनुप्रयोग क्षेत्रात येतो ?

- (1) आरोग्यदेखभाल
- (2) शिक्षण
- (3) जगण्याचा स्तर उंचावणे
- (4) विविधदृष्ट्या दुर्बलांचा जगण्याचा स्तर उंचावणे

The Government of India's Information and Communication Technology (ICT) Dept. has started number of projects out of which one project is eDhanwanthari. This project comes under which application area of ITC ?

- (1) Healthcare
- (2) Education
- (3) Livelihood enhancement
- (4) Empowerment of the differently abled

55. _____ म्हणजे हजारांच्या संख्येने युजरला ई-मेल पाठवणे.

(1) इमेल स्पॅमिंग	(2) इमेल बॉम्बिंग
(3) ट्रोजन अटक	(4) वरीलपैकी एकही नाही

_____ refers to sending e-mail to thousands and thousands of users.

(1) e-mail spamming	(2) e-mail bombing
(3) Trojan Attack	(4) None of the above

56. पुढील कोणते विधान चुकीचे आहे ?

- (1) देशभर आर्थिक सर्वेक्षण सर्वप्रथम 1977 मध्ये घेण्यात आले.
- (2) असंगठित संघटनांबाबत माहिती संकलीत करण्याचा हा प्रयत्न होता.
- (3) कृषी क्षेत्रातील संघटनांच्या विस्ताराबाबत (मालकी हक्काच्या तपशिलासह) प्राथमिक माहिती यात गोळा केली जाते.
- (4) दुसरे, तिसरे व पाचवे आर्थिक सर्वेक्षण 1980, 1990 व 2005 मध्ये घेण्यात आले.

Which of the following statements is *incorrect* ?

- (1) A countrywide Economic Census for the first time was conducted in 1977.
- (2) It was an attempt to collect information from unorganised establishments.
- (3) The basic information relating to the distribution of agricultural establishments including the ownership is collected in such a census.
- (4) The second, third and fifth Economic Census were conducted in 1980, 1990 and 2005.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

57. भारतात कोणत्या पंचवार्षिक योजनेसाठी प्रा. महालनोबीस प्रतिमान स्विकारण्यात आले ?

(1) 1ली पंचवार्षिक योजना	(2) 2री पंचवार्षिक योजना
(3) 4थी पंचवार्षिक योजना	(4) 5वी पंचवार्षिक योजना

For which Five Year Plan of India Prof. Mahalnobis Model was adopted ?

(1) 1 st Five Year Plan	(2) 2 nd Five Year Plan
(3) 4 th Five Year Plan	(4) 5 th Five Year Plan

58. खालील पैकी कोणता घटक 1966 ते 1969 दरम्यान भारतातील आर्थिक नियोजन खंडित होण्यास जबाबदार होता ?

(1) चीन-भारत युद्ध	(2) भारत-पाकिस्थान संघर्ष
(3) आर्थिक मंदी	(4) राजकीय अस्थिरता

Which of the following factors was responsible for a break in economic planning between 1966 to 1969, in India ?

(1) Sino-Indian war	(2) Indo-Pakistan conflict
(3) Economic depression	(4) Political instability

59. खालील पैकी कोणत्या घटकाचा दीर्घकालीन आर्थिक नियोजनाच्या उद्दिष्टांमध्ये समावेश करता येऊ शकत नाही ?

(1) स्वयंपूर्णता	(2) बेरोजगारी कमी करणे
(3) महागाई नियंत्रण	(4) आर्थिक विकास

Which one of the following factors **cannot** be considered as the long-term objective of economic planning ?

(1) Self-reliance	(2) Removal of unemployment
(3) Control of inflation	(4) Economic growth

60. नियोजन आयोगाच्या मतानुसार नवव्या पंचवार्षिक योजनेमध्ये खालील पैकी कोणत्या एका विशिष्ट मुद्द्यावर लक्ष केंद्रित केले गेले ?

(1) सामाजिक न्याय आणि समतेसह विकास
(2) सामाजिक न्याय आणि न्यायबुद्धीसह विकास
(3) सामाजिक न्याय आणि रोजगारासहीत विकास
(4) सामाजिक न्याय आणि आर्थिक समानतेसह विकास

According to the Planning Commission the focus of Ninth Five Year Plan was described as

(1) Growth with social justice and equality
(2) Growth with social justice and equity
(3) Growth with social justice and employment
(4) Growth with social justice and economic equality

61. 74वीं घटनादुरुस्ती खालील हेतूने करण्यात आली आहे.

- अ. जिल्हा नियोजन समिती स्थापन करणे.
- ब. ग्राम पंचायती स्थापन करणे.
- क. राज्य वित्तीय आयोग स्थापन करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त अ
- (2) फक्त अ आणि ब
- (3) फक्त अ आणि क
- (4) अ, ब आणि क

74th Constitutional Amendment Act is enacted with a view to

- a. constitute a District Planning Committee.
- b. constitute Gram Panchayats.
- c. constitute State Finance Commission.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) only a
- (2) only a and b
- (3) only a and c
- (4) a, b and c

62. भारतीय नियोजन आयोगाच्या कार्याच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या.

- अ. देशातील उपलब्ध साधनांच्या परिणामकारक आणि समतोल वापरासंबंधी योजना आखणे.
- ब. भौतिकसाधने, भांडवल आणि मानवी साधने यांचे योग्य मुल्यमापन करणे.
- क. मध्यवर्ती सरकारला मार्गदर्शन करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त अ
- (2) फक्त अ आणि ब
- (3) फक्त ब आणि क
- (4) अ, ब आणि क

In connection with functions of the Indian Planning Commission, consider the following :

- a. To formulate a plan for the most effective and balanced utilization of country's resources.
- b. To make assessment of material, capital and human resources of the country.
- c. To guide the central government.

Which of the above statements is/are correct ?

- (1) only a
- (2) only a and b
- (3) only b and c
- (4) a, b and c

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

63. खालील नमूद केलेल्या घटकांपैकी कोणत्या घटकांना वाल्मीकी आंबेडकर योजनेअंतर्गत सहाय्य प्राप्त होते ?

- (1) दारिद्र्यरेषेखालील झोपडपट्टी वस्तीतील निवासी (2) सीमांत शेतकरी
(3) भूमिहीन शेतकरी (4) वरील सर्व

From amongst the following who are eligible for assistance under the Valmiki Ambedkar Awaas Yojana ?

- (1) Slum dwellers below poverty line (2) Marginal farmers
(3) Landless labourers (4) All the above

64. दहाव्या पंचवार्षिक योजनेतील एतद्देशिय स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन वाढीचे उद्दिष्ट खालील पैकी कोणते होते ?

- (1) 9.00% (2) 8.00% (3) 10.00% (4) 07.00%

What was the targeted GDP growth rate of the 10th Five Year Plan ?

- (1) 9.00% (2) 8.00% (3) 10.00% (4) 07.00%

65. 2009 – 10 मध्ये तेंडूलकर समितीच्या दारिद्र्य रेषेनुसार खालील पैकी किती टक्के लोक दारिद्र्य रेषेखाली होते ?

- (1) 350 दशलक्ष – 29.8% (2) 400 दशलक्ष – 30.1%
(3) 300 दशलक्ष – 27.3% (4) 450 दशलक्ष – 34.2%

What percentage of the population was below the poverty line according to the Tendulkar Committee poverty line in 2009 – 10 ?

- (1) 350 millions – 29.8% (2) 400 millions – 30.1%
(3) 300 millions – 27.3% (4) 450 millions – 34.2%

66. सार्वजनिक क्षेत्रातील वीज निर्मितीत खालील पैकी कोणत्या प्रकारच्या वीज निर्मितीचा वाटा सर्वाधिक आहे ?

- अ. जलविद्युत ब. औष्णिक विद्युत
क. अणुऊर्जा ड. पवन ऊर्जा
(1) फक्त अ (2) फक्त ब (3) अ आणि ब (4) अ, ब आणि ड

Which of the following has the major contribution in power generation in public sector ?

- a. Hydro-electric power b. Thermal power
c. Atomic energy d. Wind energy
(1) only a (2) only b (3) a and b (4) a, b and d

67. भारताच्या 2010-11च्या आर्थिक सर्व्हेक्षणानुसार रेल्वे संगणकीकृत प्रवासी आरक्षणव्यवस्था _____ इतक्या ठिकाणी उपलब्ध आहे.

- (1) 2,222 (2) 2,400 (3) 5,000 (4) 5,600

As per the Economic Survey of India 2010-11, Railway computerised passenger reservation system is available at _____ locations.

- (1) 2,222 (2) 2,400 (3) 5,000 (4) 5,600

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

68. जल संसाधन मंत्रालयामार्फत 'पाण्याच्या प्रतिथेंबा भागे अधिक पिके आणि उत्पन्न' या विषयावर एक उपसमिती _____ यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन करण्यात आली.

(1) डॉ. एम्.एस्. स्वामीनाथन	(2) डॉ. एस्. विश्वमोहन
(3) डॉ. पी.सी. अॅलेक्झांडर	(4) डॉ. पी. चिदंबरम

A sub-committee on 'more crop and income per drop of water' was constituted by the Ministry of Water Resources under the chairmanship of _____ .

(1) Dr. M.S. Swaminathan	(2) Dr. S. Vishwamohan
(3) Dr. P.C. Alexander	(4) Dr. P. Chidambaram

69. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते योग्य आहे ?

- अ. नॅशनल सॅम्पल सर्वे ऑर्गनायझेशनची स्थापना 1950 मध्ये केली गेली व पुनर्घटन 1970 मध्ये झाले.
 ब. संस्थेच्या वार्षिक तकनीकी पुस्तिकेत – सर्वेक्षणा – या सर्व सर्वेक्षणांच्या निकालांचा सारांश दिलेला असतो.

(1) केवळ अ योग्य आहे	(2) केवळ ब योग्य आहे
(3) अ व ब दोन्ही योग्य नाहीत	(4) अ व ब दोन्ही योग्य आहेत

Which of the following two statements is correct ?

- a. National Sample Survey Organisation was set up in 1950 and reorganised in 1970.
 b. Summary of the results of the surveys undertaken are published in Sarvekshana – annual technical journal of the NSSO.
(1) Only a is correct	(2) Only b is correct
(3) Neither a nor b is correct	(4) Both a and b are correct

70. भारत सरकारने 1995 मध्ये राष्ट्रीय महामार्ग कायद्यात पुढील पैकी कोणत्या उद्देशाने सुधारणा केल्या ?

- अ. रस्त्यांच्या विकासासाठी खाजगी क्षेत्राला आकर्षित करणे.
 ब. रस्त्यांच्या विकासासाठी सार्वजनिक क्षेत्राचा वाटा वाढविणे.
 क. रस्ते विकासाची जबाबदारी राज्य सरकारांकडे देणे.
 ड. वरील सर्व

(1) फक्त अ	(2) अ, ब आणि क	(3) फक्त अ आणि ब	(4) अ, ब आणि ड

With what purpose, did the Government of India made amendments in the National High-way Act in 1995 ?

- a. To attract the private sector in the development of roads.
 b. To increase share of public sector in the development of roads.
 c. To hand over the responsibility of the development of roads to the State Government.
 d. All the above
(1) Only a	(2) a, b and c	(3) Only a and b	(4) a, b and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

71. मक्तेदारी आणि प्रतिबंधात्मक व्यापार प्रथा कायदा, (एम.आर.टी.पी. कायदा) 1969 कोणत्या कायद्याद्वारे बदलण्यात आला ?

(1) स्पर्धा कायदा	(2) एफ.आर.बी.एम. कायदा
(3) भागीदारी कायदा	(4) वरीलपैकी नाही

The Monopolies and Restrictive Trade Practices Act, [MRTP Act] 1969 was replaced by

(1) Competition Act	(2) FRBM Act
(3) Partnership Act	(4) None of the above

72. पुढील तीन विधानांचा विचार करा. त्यातील कोणते योग्य आहे ?

अ. भारताची जी.डी.पी. वाढ 2009 – 10च्या 8.4% पासून 2011 – 12च्या 6.9% पावेतो व सुधारीत अंदाजांनुसार 6.5% पावेतो कमी झाली आहे.

ब. सन 2011 – 12च्या उद्योग क्षेत्रातील मंदी ह्या जी.डी.पी. घसरणीस दुय्यम कारण आहे.

क. भारतातील निर्यातीस परदेशातील मागणी घटणे प्रामुख्याने या जी.डी.पी. घसरणीस कारणीभूत आहे.

(1) केवळ अ	(2) अ व क	(3) ब व क	(4) अ, ब व क

Consider the following three statements. Which of these is/are correct ?

- Indias GDP growth has come down from 8.4% in 2009 – 10 to 6.9% in 2011 – 12, and 6.5% as per raised estimates.
- The secondary reason for moderation in GDP growth is weakening of industrial growth in 2011 – 12.
- The effect of retrenchment in overseas demand on Indias exports is the prime reason.

(1) Only a	(2) a and c	(3) b and c	(4) a, b and c

73. सन 2010 – 11 ते 2011 – 12 काळात भारताच्या निर्यातीची एका नंतर एक पाच प्रमुख राष्ट्रे कोणती ?

- यु एस ए, चायना, यु ए ई, सिंगापूर, हॉंगकाँग
- चायना, यु एस ए, यु ए ई, सिंगापूर, हॉंगकाँग
- यु ए ई, यु एस ए, चायना, सिंगापूर, हॉंगकाँग
- यु एस ए, यु ए ई, चायना, हॉंगकाँग, सिंगापूर

Which were the top five countries of India's export one after the other during of 2010 – 11 to 2011 – 12 ?

- USA, China, UAE, Singapore, Hong Kong
- China, USA, UAE, Singapore, Hong Kong
- UAE, USA, China, Singapore, Hong Kong
- USA, UAE, China, Hong Kong, Singapore

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

74. पुढील विधानांपैकी कोणते अयोग्य आहे ?

पहिल्या दहा पंचवार्षिक योजना काळात ठरविलेल्या उद्दीष्टांच्या संदर्भात भारताची अर्थव्यवस्थेची स्थूल आंतरदेशीय उत्पादन स्वरूपात विकासाची कामगिरी कशी राहिली ?

अ. तिसऱ्या पंचवार्षिक योजनेत सगळ्यात कमी.

ब. दहाव्या पंचवार्षिक योजनेत सगळ्यात अधिक.

(1) केवळ अ अयोग्य

(2) केवळ ब अयोग्य

(3) अ व ब दोन्ही अयोग्य नाहीत

(4) अ व ब दोन्ही अयोग्य आहेत

Which one of the following statements is *incorrect* ?

Relative to the targets set in the first ten Five Year Plans, the growth performance of the Indian economy in terms of GDP

a. was the poorest in the Third Five Year Plan.

b. was the best in the Tenth Five Year Plan.

(1) Only a is incorrect

(2) Only b is incorrect

(3) Neither a nor b is incorrect

(4) Both a and b are incorrect

75. पुढील दोन विधानांपैकी कोणते खरे आहे ?

अ. सयाजीराव गायकवाडांनी डॉ बाबासाहेब आंबेडकरांना शिष्यवृत्ती देऊन उच्च शिक्षणाकरता इंग्लंड व अमेरिकेत पाठविले.

ब. डॉ बाबासाहेब आंबेडकरांनी सन 1918 मध्ये दलितान्तरणा परिषद बोलाविली – अस्पृश्य निवारण परिषद – जिचे अध्यक्षस्थान सयाजीराव गायकवाडांनी भूषविले.

(1) केवळ अ योग्य आहे

(2) केवळ ब योग्य आहे

(3) अ व ब दोन्ही योग्य नाहीत

(4) अ व ब दोन्ही योग्य आहेत

Which one of the following two statements is correct ?

a. Sayajirao Gaikwad gave scholarship to Dr. Babasaheb Ambedkar for his higher education and sent him to England and USA.

b. Dr. Babasaheb Ambedkar called a conference for Dalits in 1918 – as Asprushya Nivaran Parishad – wherein Sayajirao Gaikwad was the President.

(1) Only a is correct

(2) Only b is correct

(3) Neither a nor b is correct

(4) Both a and b are correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

76. जागतिक व्यापारी संघटनेच्या स्थापनेत जगातील कोणत्या देशांचा पुढाकार होता ?

(1) विकसित देश	(2) विकसनशील देश
(3) समाजवादी देश	(4) तेल उत्पादक देश

Which countries took lead in establishing the W.T.O. ?

(1) Developed countries	(2) Developing countries
(3) Socialist countries	(4) Oil producing countries

77. अ. लक्षित सार्वजनिक वितरण व्यवस्था 1997 मध्ये सुरु करण्यात आली.

ब. लक्षित सार्वजनिक वितरण व्यवस्था ही सर्व राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशात आहे.

(1) फक्त अ बरोबर आहे	(2) फक्त ब बरोबर आहे
(3) अ आणि ब दोन्ही बरोबर आहेत	(4) अ आणि ब दोन्ही चूक आहेत

a. Targeted PDS was introduced in 1997.

b. Targeted PDS covers all States and Union Territories.

(1) Only a is correct	(2) Only b is correct
(3) Both a and b are correct	(4) Both a and b are incorrect

78. अ. जुलै 1991 मध्ये भारतीय रुपयाचे 18 टक्के अवमूल्यन करण्यात आले.

ब. अवमूल्यनामुळे व्यापारतूट भरून काढण्यास मदत होते.

(1) फक्त अ बरोबर आहे	(2) फक्त ब बरोबर आहे
(3) अ आणि ब दोन्हीही बरोबर आहेत	(4) अ आणि ब दोन्हीही चूक आहेत

a. Indian Rupee was devalued 18 per cent in July 1991.

b. Devaluation helps correcting trade deficit.

(1) Only a is correct	(2) Only b is correct
(3) Both a and b are correct	(4) Both a and b are incorrect

79. खालीलपैकी कोणता करार जागतिक व्यापारी संघटनेच्या कराराचा भाग **नाही** ?

- (1) व्यापाराशी संबंधित बौद्धिक मालमत्ता अधिकार
- (2) व्यापाराशी संबंधित गुंतवणूक उपाय
- (3) जकात आणि व्यापाराबाबतचा सर्वसाधारण कर
- (4) व्यापारातील सेवाविषयी सामान्य करार

Which of the following contracts is **not** a part of the contract of W.T.O. ?

- (1) Trade Related Intellectual Property Rights (TRIPRs)
- (2) Trade Related Investment Measures (TRIMs)
- (3) General Agreement on Tariffs & Trade (GATT)
- (4) General Agreement on Trade & Service (GATS)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

80. अ. विश्व व्यापार संघटनेची पहिली मंत्रीपरिषद सिंगापूर येथे संपन्न झाली.
 ब. विश्व व्यापार संघटनेची स्थापना "ब्रेटन वूड्स" परिषदेचा परिणाम म्हणून झाली.
 (1) फक्त अ बरोबर आहे (2) फक्त ब बरोबर आहे
 (3) अ आणि ब दोन्ही बरोबर आहेत (4) अ आणि ब दोन्ही चूक आहेत
 a. The first Ministerial Conference of the WTO was held in Singapore.
 b. WTO was set up as a result of the "Bretton Woods" conference.
 (1) Only a is correct (2) Only b is correct
 (3) Both a and b are correct (4) Both a and b are incorrect

81. आंतरराष्ट्रीय भांडवलाच्या प्रवाहासंदर्भात खालील बाबी विचारात घ्या :

- अ. व्याजाचा दर
 ब. व्याजदरातील बदलासंबंधी अंदाज
 क. भांडवलाची सीमांत परिणामकारकता
 ड. जागतिक बँकेचा प्रभाव

वरीलपैकी कोणते घटक आंतरराष्ट्रीय भांडवलाच्या प्रवाहावर प्रभाव टाकतात ?

- (1) अ, ब आणि क (2) अ, ब आणि ड
 (3) फक्त क आणि ड (4) फक्त ब आणि क

In the context of international capital movement, consider the following :

- a. Rate of interest
 b. Speculation about rate of interest
 c. Marginal efficiency of capital
 d. Influence of World Bank

Which of the above can influence the movement of international capital ?

- (1) a, b and c (2) a, b and d
 (3) Only c and d (4) Only b and c

82. दोहाफेरीनंतर चा, जागतिक व्यापारसंघटनेचा प्रमुख वादग्रस्त मुद्दा खालीलपैकी कोणता होता ?

- (1) विविधदेशांमधील लोकांमधील प्रादेशिक असामंजस्य
 (2) भारत-पाक राजकीय व आर्थिक संबंध
 (3) शेती व औद्योगिक वस्तू
 (4) भारत-चीन व्यापारी संबंध

Which of the following was the main contentious issue of the World Trade Organisation after the Doha Round ?

- (1) Communal disharmony among people of different nations
 (2) Indo-Pak Political and Economic Relations
 (3) Agriculture and Industrial Goods
 (4) Indo-China Trade Relations

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

83. आर्थिक जागतिकीकरणाच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

- अ. अविकसित देशांचा आर्थिक विकास.
- ब. आंतरदेशीय व्यापारातील बंधने शिथिल करणे.
- क. वाणिज्य आणि व्यापाराचा जागतिक प्रसार/वाढ.
- ड. बहुराष्ट्रीय कंपन्यांची वाढती सत्ता.

खालीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत ?

- (1) फक्त अ आणि ड
- (2) अ, ब आणि क
- (3) ब, क आणि ड
- (4) फक्त क आणि ड

In the context of economic globalization, consider the following statements :

- a. Economic development of backward countries.
- b. Breaking down national barriers of trade.
- c. International spread of trade and commerce.
- d. Growing power of multi-national companies

Which of the statements given above are correct ?

- (1) Only a and d
- (2) a, b and c
- (3) b, c and d
- (4) Only c and d

84. व्यवहारातील (Balance of Payments) संबंधी खालील बाबी विचारात घ्या :

- अ. चलन-संकोच धोरणाचा अवलंब
- ब. खर्च कमी करणे
- क. आयात वृद्धी
- ड. परकीय मदत

वरीलपैकी कोणते उपाय व्यवहारतोलातील (BoP) असमतोल दूर करण्यासाठी उपयुक्त आहेत ?

- (1) अ, ब आणि क
- (2) ब, क आणि ड
- (3) अ, ब आणि ड
- (4) फक्त अ आणि ब

In the context of balance of payments, consider the following :

- a. Adopting a policy of deflation
- b. Reducing expenditure
- c. Import promotion
- d. Foreign aid

Which of the above can be used as measures to correct disequilibrium in Balance of Payments ?

- (1) a, b and c
- (2) b, c and d
- (3) a, b and d
- (4) Only a and b

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

85. थेट परकीय गुंतवणूकीच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

- अ. परकीय गुंतवणूक वाढल्यामुळे बेरोजगारी वाढते.
 ब. परकीय गुंतवणूक वाढल्यामुळे नक्त गुंतवणूक मध्ये वाढ होते.
 क. अविकसित देशांना परकीय गुंतवणूकीची गरज नसते.
 वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने सत्य आहे/आहेत ?

- (1) फक्त पहिले विधान (2) फक्त दुसरे विधान
 (3) फक्त पहिले आणि तिसरे विधान (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Regarding foreign direct investment, consider the following statements :

- a. Inflow of foreign investment increases unemployment.
 b. Foreign investment constitute a net addition to investible resources.
 c. Underdeveloped countries don't require foreign investment.

Which of the statements is/are correct ?

- (1) Only a (2) Only b
 (3) Only a and c (4) None of the above

86. खालीलपैकी योग्य तो पर्याय निवडून रिक्त जागा भरा :

राजकोषीय तूट = महसुली प्राप्ती + ... - एकूण खर्च

- (1) भांडवली प्राप्ती (2) महसुली खर्च
 (3) अंदाजपत्रकिय तूट (4) सरकारने बाजारातून उभारलेले कर्ज

Fill in the blank by selecting the proper alternative from the following :

Fiscal Deficit = Revenue Receipts + ... - Total expenditure

- (1) Capital receipts (2) Revenue expenditure
 (3) Budget deficit (4) Government market borrowings

87. राजकोषीय नवनिर्मित सुधारणा 2000, शून्या आधारित अर्थसंकल्प यांनी निर्देशित केलेला आहे

- (1) डॉ. डाल्टन (2) डॉ. मसग्रेव्ह
 (3) पीटर पेयर् (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

The Fiscal Innovation 2000, zero base budgeting was designed by

- (1) Dr. Dalton (2) Dr. Musgrave
 (3) Peter Pyhrr (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

88. केंद्र शासनाचा महसूल सर्वाधिक वेगाने वाढवणारा/वाढवणारे कर _____ आहे/आहेत.

- अ. सेवा कर
ब. प्रमंडळ कर
क. आय कर

(1) फक्त अ (2) अ, ब आणि क (3) अ आणि ब (4) अ आणि क

The fastest growing tax for Central Government is/are

- a. Service tax
b. Corporate tax
c. Income tax

(1) only a (2) a, b and c (3) a and b (4) a and c

89. खालीलपैकी योग्य तो पर्याय निवडून रिक्त जागा भरा :

12व्या वित्त आयोगाने केंद्रीय करातील राज्यांचा वाटा _____ पर्यंत वाढविला आहे.

(1) 29.5 टक्के (2) 30.5 टक्के (3) 62.5 टक्के (4) 28.0 टक्के

Fill in the blank by selecting appropriate alternative from the following :

The 12th Finance Commission raised the share of States in the Central taxes upto

(1) 29.5 per cent (2) 30.5 per cent (3) 62.5 per cent (4) 28.0 per cent

90. पुढील भारतीय रेल बाबतच्या विधानांचा विचार करा :

- a. भारतात रेल्वे माल प्रवासी वाहतुकीचे प्रमुख साधन आहे.
b. तिने सुरुवात 1853 मध्ये केली.
c. सर्वप्रथम आगगाडी मुंबई ते ठाणे धावली.
d. सुमारे 43% एकूण रूळ लांबीचे विद्युतीकरण झाले आहे.
e. रेल्वेजाले एकूण 19 क्षेत्रात विभागले गेले आहे.
f. मुंबई दोन क्षेत्रांचे मुख्यालय आहे.
g. कोलकाता तीन क्षेत्रांचे मुख्यालय आहे.

वरील कोणते विधान *अयोग्य* आहे ?

(1) a (2) d (3) e (4) g

Consider the following statements about the Indian Railways :

- a. The Railways in India provide the principal mode of transportation for freight and passengers.
b. It made a modest beginning in 1853.
c. The first train steamed off from Mumbai to Thane.
d. About 43% of total track kilometre is electrified.
e. The network is divided into 19 zones.
f. Mumbai is the headquarters for 2 zones.
g. Kolkata is the headquarters for 3 zones.

Which one of the above statements is *incorrect* ?

(1) a (2) d (3) e (4) g

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

91. राज्याच्या कर्जबाजारीपणाचे कारण म्हणजे

अ. पगारावरील/वेतनावरील खर्चात वाढ

ब. उच्च व्याज दर

क. कर्जमाफी

यातील बरोबर उत्तर _____ आहे.

(1) अ, ब आणि क (2) फक्त अ (3) अ आणि क (4) अ आणि ब

The crisis of state public debt is the result of increase in

a. Expenses on salaries

b. High interest rate

c. Debt waiver by the States

The correct answer is

(1) a, b and c (2) only a (3) a and c (4) a and b

92. खालीलपैकी योग्य तो पर्याय निवडून रिक्त जागा भरा :

आर्थिक सुधारणांच्या काळात राजवित्तीय असमतोलाच्या दुरुस्तीचा भार मुळतः _____ वर आहे.

(1) महसुली खर्च

(2) सार्वजनिक कर्ज

(3) भांडवली खर्च

(4) वरीलपैकी एकही नाही

Fill in the blank by selecting proper option from the following :

The burden of fiscal imbalance correction during economic reforms has been primarily on _____ .

(1) Revenue expenditure

(2) Public debt

(3) Capital expenditure

(4) None of the above

93. सन 2009 साठी आंतराष्ट्रीय एअरपोर्टस् परिषदेने 5 – 15 दशलक्ष प्रवासी वाहतुक हाताळणाऱ्या विमानतलांमध्ये कोणत्या विमानतलाला जगातील सर्वोत्कृष्ट म्हणून गौरविले आहे ?

(1) एअरपोर्ट, नवी दिल्ली

(2) एअरपोर्ट, मुंबई

(3) एअरपोर्ट, शमशाबाद, हैदराबाद

(4) एअरपोर्ट, बंगलुरु

Which airport has been adjudged as the world's best airport for the airport service quality amongst the airports handling 5 – 15 million passengers for the year 2009 by the Airports Council International ?

(1) Airport, New Delhi

(2) Airport, Mumbai

(3) Airport, Shamshabad, Hyderabad

(4) Airport, Bangalore

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

94. “सार्वजनिक खर्चाचा आधुनिक सिद्धांत” कोणी मांडला ?

- (1) प्रो. पिकॉक व प्रो. वाईजमन (2) प्रो. पियु
(3) डॉ. मार्शल (4) वरीलपैकी कोणीही नाही

“Modern Theory of Public expenditure” was developed by

- (1) Prof. Pecock & Prof. Wisemen (2) Prof. Pigue
(3) Dr. Marshall (4) None of the above

95. केंद्राकडून राज्यांना होणारे वाढते साधनसामग्री हस्तांतर _____ दर्शवते.

- अ. राज्य व केंद्र यामध्ये वाढते एकत्रीकरण
ब. राज्याचे केंद्रावर असहाय्य अवलंबन
क. राज्यांनी महसुल उभारणीत केलेले दुर्लक्ष

- (1) अ, ब आणि क (2) अ आणि ब (3) ब आणि क (4) फक्त क

The growing transfer of resources from the Centre to the States implies

- a. Increasing integration between State and Centre
b. Helpless dependence of States on Centre
c. Neglect of States to raise revenue

- (1) a, b and c (2) a and b (3) b and c (4) only c

96. शून्याधारित अर्थसंकल्पामध्ये

- अ. गतवर्षीपासून आरंभ असतो
ब. प्रत्येक कृतीचे समर्थन करावे लागते
क. खर्च नियंत्रण महत्वाचे असते
ड. परिणामकारकता महत्वाची असते

- (1) ब आणि ड (2) अ आणि ब (3) क आणि ड (4) अ, ब आणि ड

Zero-base budgeting

- a. Starts from previous year
b. Needs justification of activity
c. Considers cost control important
d. Focuses on effectiveness

- (1) b and d (2) a and b (3) c and d (4) a, b and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

97. विजय केळकर समितीने भारतीय कर प्रणाली सुधारणेच्या संदर्भात कोणते धोरण सुचवले आहे ?

- (1) सरकारी खर्चात कपात
- (2) करआकारणीचा पाया विस्तृत करणे
- (3) जास्त कर दर
- (4) मूल्यवर्धित कर निर्मूलन

Which reforms have been suggested by Vijay Kelkar Committee in Indian tax system ?

- (1) Reduction in Government spending
- (2) Widening the tax base
- (3) High tax rate
- (4) Abolition of VAT

98. भारताच्या सार्वजनिक कर्जात _____ चा समावेश होतो.

- अ. बाह्य (परकीय) कर्ज
- ब. अंतर्गत कर्ज
- क. सार्वजनिक मर्यादित कंपन्यांचे कर्ज
- ड. स्थानिक संस्थांचे कर्ज

- (1) अ आणि ब
- (2) फक्त ब
- (3) अ, ब आणि ड
- (4) ब, क आणि ड

The public debt of India is composed of

- a. External Debt
- b. Internal Debt
- c. Debt of Public Limited Companies
- d. Debt of Local Bodies

- (1) a and b
- (2) only b
- (3) a, b and d
- (4) b, c and d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

99. रेपो रेट म्हणजे

- अ. बँका ज्या दराने रिझर्व बँकेकडून कर्ज घेतात त्याचा वटाव दर
  - ब. बँका ज्या दराने उद्योगास कर्ज देतात तो दर
  - क. अल्पकालीन कर्ज
  - ड. केंद्र सरकार ज्या दराने बँकांकडून कर्ज घेतात तो दर
- (1) अ आणि ब
  - (2) अ आणि ड
  - (3) ब आणि क
  - (4) अ आणि क

Repo rate means

- a. Discount rate at which banks borrow from RBI
  - b. Rate at which bank lends to industry
  - c. Short-term borrowing
  - d. Discount rate at which Central Government borrow from banks
- (1) a and b
  - (2) a and d
  - (3) b and c
  - (4) a and c

---

100. 1987 मध्ये निर्माण झालेल्या औद्योगिक आणि वित्तीय पुनर्घटना मंडळाचे ध्येय कोणते होते ?

- (1) वित्तीय क्षेत्राचे पुनरुत्थान
- (2) बँकिंग आणि औद्योगिक क्षेत्राचे आधुनिकीकरण
- (3) सार्वजनिक क्षेत्रातील आजारी उद्योगांचे पुनर्वसन
- (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

What was the objective of Board of Industrial and Financial Reconstruction established in 1987 ?

- (1) Revival of Financial Sector
- (2) Modernisation of banking and industrial sectors
- (3) Rehabilitation of sick public sector units
- (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम(रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती	(2) ईश्वरचंद विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय	(4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्र.क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र.क्र. 201.   ①   ②   ●   ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK